

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

II. Timóth. 4:1-5.

A TISZÁNTÚLI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Felelős szerkesztő és kiadó:

D. Dr. RÉVÉSZ IMRE

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECEN, KÁLVIN-TÉR 17. SZÁM. (PÜSPÖKI HIVATAL)

Megjelenik havonként kétszer, 1-én és 15-én
Előfizetési ára évi 20 forint

A VALÓSÁGOS GYÜLEKEZET

Egyéni és közösségi életünk logikusan elkövetkezni kényszerült, mégis fájdalmakat okozó összetörettetésnek romjai mellett állva, sokszor egészen döbbenetes világosságban tárul szemünk elé a valóság.

Lehet, hogy előbb is voltak már valóságsszemléleteink, lehet, hogy az elkövetkezők villámszerű feltűnése eddig is jelezte a közeledő vihart s szerettünk volna eddig felkiáltani, ha nem féltünk volna a sötétségben járó többség lesújtó kritikájától, amely látásainkat csúfondárosan csupán a képzelet agyrémének volt hajlandó minősíteni.

Mindezekről függetlenül azonban az okok okozatokat szültek, az előzmények következményeket követeltek és a törvényszerűségek kéréhetetlenül valóstították meg a szükségességeket.

Egyházkerületünk főkurátora a szerető és gondos őrálló őszinteségével tárta elénk e lap előző hasábjain az „Élő gyülekezet” először negatív, majd pozitív arcát.

Nem tudom megmondani, hogy a cikkek írója kívánja-e folytatni még az ebben a kérdésben is nagyon szükséges és építő gondolatait, azt azonban bizonyosra merem venni, hogy örülni fog annak, ha azok, akiknek a lelkében sorai gondolatokat támasztottak, azokat hozzáfűzik az ő felvetett gondolataihoz.

A cikkek olvasása közben — különösen a negatív megrajzolásnál — többször reá kellett bólintani: úgy van! Ez vagyok én! Ezek vagyunk mi! Közben azután ilyen sóhaj is felszállott ajakunkról: ilyenek kellene lennem! Ilyennek kellene lennünk! (A pozitív gyülekezet megrajzolása olvasásakor.) Az összefoglalásnál azután így formálódott ki a tétel: egészen negatív nem vagyok, egészen pozitív pedig nem tudok lenni! Milyen vagyok hát valójában, mint a magyar református egyház egy parányka része? S milyen a részek összesége, mint élő, valóságos gyülekezet?

Én is úgy vélem, hogy minden kiindulásnak abból a közös gondolatból kell kiindulnia, hogy közöttünk, emberek között, csak bűnös gyülekezet lehetséges. Templom nélküli város (Jel. 21 : 22), olyan gyülekezet, amelyben mindenki tökéletesen engedelmes, önzetlen, hiúságtól és vágyaktól mentes, csak akkor lesz lehetséges, ha majd ez a mostani „első ég és első föld elmúlt vala” már (Jel. 21 : 14).

Ez a valóság, mint megmásíthatatlan keserű tény, a bűnös szomorú következménye, amely árnyékként kíséri végig földi életünket.

Ne szégyeljük soha ezt a valóságot megvallani, vagy tudomásul venni még akkor sem, ha ez a valóság szomorú is. Ne szégyeljük azért, mert az így született szomorúság Isten szerint való és ez „idvességre való megbánhatatlan megtérést szerez” (II. Ker. 7 : 10).

Ha pedig mindezek ellenére mégis a szentek gyülekezetéről, a megváltottak közösségéről beszélünk, ezt azért cselekedjük, mert Isten az Ő világterve szerint,

életünknek ebből a bűnökkel teleszótt valóságából is kiválaszt egyeseket a maga számára s azokat „Élő gyülekezetté” formálja.

Ez a gyülekezet is valóságos és létező. Csakhogy ezt a gyülekezetet nem az ember akarata, verítéke és munkája formálja, hanem egyesegyedül Istennek kegyelme az Úr Jézus Krisztus által.

Krisztus ezen valóságos gyülekezete olyan tagokat számlál, akiket „a teremtett világ is sóvárogva vár” (Róm. 8 : 19) s akik kizárólag mennyei dolgokkal foglalkoznak azért, mert tudják, hogy Krisztus országa nem e világból való (Ján. 18 : 36). Ez után az ország, mint valóság után, vágyakozni s érte könyörögni nemcsak lehetséges, hanem szükséges még akkor is, ha én, mint nyomorult ember, azt érezném, hogy bűneim miatt ennek az országnak a megvalósítása számomra lehetetlen.

Szükséges azért, mert a kegyelem útja éppen az, hogy a bűnös szívben elvetett vágyakozás magva a könyörgés indulatát kelti a sötétben tántorgó emberben s felfelé tekintve, megláthatja a megnyilatkozott eget.

A valóságos gyülekezet arcának megrajzolásához — úgy vélem — azért kellett a fenti megállapítások, mert így látszik előttünk tisztán, hogy a bűnös és megváltott gyülekezet együtt él abban a közösségben, amelyet mi valóságos gyülekezetnek nevezünk.

A valóságos gyülekezet élete ezek szerint nem más, mint a valódi Krisztuskövetés vágyának soha meg nem szűnő küzdelme bűnben fogant emberi valónknak téves szemléleteivel.

A térben és időben élő valóságos gyülekezet örök megnyilvánulási formája a vallás. Ennek a vallomásnak az alapérzete nem egyéb, mint égő szomjúsággal való istenkeresés a vele való egyesülésre, vagyis az egyedül lehető boldogságra.

Ha ezt a vallást soha semmi zavaró körülmény nem háborítaná meg, akkor az lassanként egészen szellemivé válna és egyedül Isten dicsőségében találna örömét és cselekedetei célját. Egyetértésben, békében és szeretetben élhetnének, sőt élnének is az emberek.

Csakhogy ugyanazon gyülekezeti taggal szemben az Isten gyülekezetének igényeivel nagyon sokszor teljesen ellentétes igények támadnak és a szellemi gyülekezetet a mindenkor valóságos gyülekezetté formálják át.

Ne is gondoljunk most itten másra, csak az államszervezetre és annak a gyülekezet tagjaival szemben támasztott követelményeire. Idegondolva nem merném azt állítani, hogy az államhatalom minden esetben ugyanazon érdekeket vallaná magáénak, amelyek a szellemi gyülekezet érdekei.

Ennek a megállapításnak az első pillanatban az lenne a logikuma, hogy szakítsunk el hál teljesen minden szálal, amely az emberi közösség ezen hatalmas

formájához fűz bennünket. Ez a logikum azonban nem elégít ki. Nem pedig azért, mert nagyon jól tudjuk, hogy nem szakíthatjuk el magunkat a világtól. Hiszen ha ezt tennénk s Remete Antal követőiként eltaszítanánk magunktól minden e világhoz tartozót, nem hinném, hogy Isten szerint valót cselekednénk. Jézus ugyanis másért imádkozott (Ján. 17:15). Az ebből az imádkozásból következő logikum nem kíván semmi szakítást e világgal, hanem a gonosszal való szakítást követeli meg. De meg azt sem merném állítani, hogy a világi hatalom csak — és egyesegyedül — ártalmára van a szellemi gyülekezet kialakításának. Nagy Károly császár, vagy a magyar I. László király, vagy a X. Leóval szemben Luthert támogató Böles Frigyes nagyszerűen találták meg azt az utat, amely egyedül építő a mindenkor szellemi gyülekezetek és az állam viszonyában: t. i. nevezettek nem akartak — még címük és lehetőségeik ellenére sem — mindenáron uralkodni az egyházon, hanem azt szolgálni kívánták inkább úgy, hogy nem a vallás megváltoztatására, hanem annak mindenkivel szemben való megvédelmezésére törekedtek. Viszont az is igaz, hogy az ilyen szerepek betöltésére nem mindenek, hanem csak Nagy Károly, I. László, vagy Böles Frigyeshez hasonló lelkek alkalmasak.

Minél komplikáltabb a társadalmi és politikai tagozódás valamely közösségben, annál nehezebb a fentiekből való kibontakozás. A kezdeti államforma nem különült el az egyháztól. Egyedül lehető államforma még a szellemileg kifinomult görög, vagy a jog erejét kidomborító római birodalomban is csak a theokrácia volt. Az állam isteneinek parancsát köteles volt mindenki teljesíteni annyira, hogy mást teljesíteni nem is volt szabad. Az egyház missziói törekvése és az államhatalom hatalmi igényei annyira egy úton jártak, hogy a térítők csaknem egyedüli eszköze a háború erőszaka volt s ugyanakkor a hódítók egyúttal a hittérítők feladatait is elvégezték.

Ezen a helyen gyökeres változást Jézus szellemi vallása hozott létre, amelynek eszköze a szeretet, célja pedig Isten országa lett. Azt jelenti ez, hogy a Krisztust

követő egyházak csak addig és azon eszközök használatában lehetnek egyek minden e világi szervezetekkel, ameddig mindkettő eszköze a szeretet s mindkettő célja Isten országa.

Az egyházak ilyen magatartását minden nemes célokat követő államszervezet szívesen kell hogy fogadja azért, mert állampolgárai magatartásán keresztül a közösségi élet tökéletesedését szolgálja az.

A szabad egyház és szabad állam tehát nemcsak, hogy nem akadályozzák, hanem még szükségszerűen kiegészítik és támogatják egymást minden nemes törekvések előkészítésében és végrehajtásában.

Igazolásul a szellemi és kultúrigények kielégítésére gondoljunk mostan. Sokáig csak egyedül az egyház állott ezen igények kielégítésének szolgálatában. Ezzel a ténykedésével azután mérhetetlen szolgálatot tett az egyes államoknak is. Az állam és felekezeti oktatás nyújtotta világnézeti törekvések pedig — közös jóakarattal — szerencsésen támogatják egymást. A valóságos gyülekezet tehát benne él ebben a világban és az lenne a hivatása, hogy só és kovász legyen abban.

Következő lépésünk az lenne, hogy próbáljuk megkeresni azokat az okokat, amelyek a gyülekezeteket hivatásuk teljesítésében akadályozzák s adjunk tanácsokat egymásnak arra nézve: hogyan lehetne ezen okokat kizárni egyházunk életéből? A tusakodó szívekből fakadt tanítások, útmutatások nagyon nagy szolgálatoakat tennének, ha pl. ilyen kérdéseket tisztáznának:

1. Hol van a hiba egyházi közéletünkben?

2. Hol nincsen hiba a valóságos gyülekezet szervezésében?

3. Miben mutatkozik a káros episcopatus?

4. Mikor legyünk szelídek és engedelmesek?

5. Mikor legyünk kérlelhetetlenek?

De minek is sorolnám tovább akkor, amikor mostani valóságos gyülekezeteink annyi sok kérdéssel fordulnak felénk és várnak feleleteteket. E lap hasábjai pedig nyitva állanak az értelmesen szólni kívánók számára.

Dr. Tomay Dezső.

Válasz Pákozdy Lászlónak

Úgy gondolom: mégsem baj, hogy arról az előadásról, amely a debreceni ökumenikus konferencián „Az Egyház Nyugat és Kelet határán” címmel elhangzott, véleményt nyilvánítottam.

Először is elvi okokból, az emberi szabadságjogokról vallott határozott és megingathatatlan meggyőződéseim alapján vitathatatlannak és érintetlennek tartom a szabad véleménynyilvánítás és a jászándékú kritika jogát, fenntartások és korlátozások nélkül minden vonatkozásban, tehát egy válogatott theológusokból egybehívott tanulmányi konferencia, vagy akár az Ökumené irányában is.

Másodszor gyakorlati szempontból sem tartom sajnálatosnak, hogy a témáról a Debreceni Protestáns Lap nyilvánossága előtt írtam és úgy írtam, ahogy írtam: egy és más vonatkozásban igénytelen külön véleményemet ismertető. Nem gondolom, hogy valami kár származott volna abból, hogy a lap olvasói a kétségtelenül nagyfontosságú problémára felhívték, azzal szembekerültek és a lap felelős szerkesztője, valamint Pákozdy László testvérem megjegyzéseinek ismeretében a tiszt-

lántatáshoz és az elvi és gyakorlati szempontból egyaránt fontos állásfoglaláshoz gondolatokat kaptak. Jómagam egyenesen hálás vagyok Révész Imre püspökünknek, aki cikkemhez fűzött megjegyzéseiben a felvetett kérdésesomól bizonyos irányban nemcsak tovább ágaztatta, hanem teljes mértékben tisztázta is.

Pákozdy László testvérem erősen vagy csaknem egészen vitatkozó jellegű cikkével nem kívánok részletesen foglalkozni. Nem pedig azért, mert

1. a helyei, az időt, az érdeklődést egyaránt sokkal fontosabb témák és tennivalók igénylik ma, mint a mi vitánk: Kinek van igaza? egy és más dologban majd kibeszélhetjük magunkat „occasione data” személyesen;

2. Istennek hála, régen túl vagyok azon, hogy fontos legyen és izgató számomra ez a kérdés: kinek van igaza? Nem keresem és nem erőltetem a magam igazát, ami nincs, mert nincs. Nincs az a megigazulás kérdésében nincs, nincs értelmi síkon se. Minden a kegyelem ajándéka, Isten megvilágosító szent Lelkének munkája bennem s nem a magam igaza, nem az én értelmi fejlődésem eredménye.

Két dolog felől azonban nem maradhatok hallgatásban.

Meg kell mondanom, hogy ha a szóbanforgó konferencia *csakugyan zártkörű* lett volna, ahogy ezt P. L. felkiáltójellel is hangsúlyozta és nem kellett volna nekem is megállapítanom ugyanazt, amit ő is elismer, hogy ugyanakkor a theológus diákokon kívül „minden érdeklődőt is beengedtünk, sőt szóhoz is engedték jutni őket is” és ha az előadásban lett volna némi utalás arra, hogy Krisztus nem idegen és nem ismeretlen egészen Keleten, illetőleg az oroszok között sem: vagy egyáltalán nem írtam volna meg cikkemet vagy egészen másként írtam volna meg. Így a „minden érdeklődőre” és a theológus diákok egy részére is tekintettel, akik még most kezdik tanulni a tértérvizsgálást ahhoz, hogy a theologia erdejében kiismerjék magukat és eligazodjanak, így kellett írnom s ezért kellett beszélnem zürzavarról, hamis látszatok és veszedelmes kísértések lehetőségéről.

Egyébként itt engedjen meg P. L. egy testvéri megjegyzést: nincs semmiféle biztosíték arra, hogy zürzavar és veszedelmes kísértés nem támad ott, ahol theológusok lélegzenek. A theologia története éppen elég illuztrációval szolgál az ellenkezőjére. Hadd idézzem emlékezetünkbe csak a

legelgondolkozottabbat a közelmúltból. Amikor a hitlerizmus a tengerből feljövő apokaliptikus fenevadhoz hasonlóan megjelent Európa szellemi és politikai életében, micsoda zűrzavar és kísértés áldozatává lett az a német theologia, amelyik — emberileg szólván — minőségileg és mennyiségileg egyaránt büszke lehetett az eredményeire! Mi lett a német theologiai professzorok, docensek, lelképásztorok többségével és az elsőrangú theologiai emblemmel nevelkedett német protestáns keresztyénség túlnyomó részével? „Gleichschaltolódta”! Micsoda zűrzavar támadt: a „Deutsch-Christentum”! A kisebbség pedig, a „Bekennende Kirche” hogy állva maradjon és tédet ne hajtsa a Vér, a Faj, a Totális Állam bálványá elé, nem a theológiába fogódzott, hanem az Igébe: „Ne legyenek neked idegen isteneid én előttem.” Hogy új problémát vessek fel: nem a theologia tartotta meg ezt a kisebbséget, hanem a hite és a mártírságot is vállalni kész engedelmessége. Ha pedig valaki is úgy vélné, hogy mindez tévedés vagy túlzás, helytelen és igaztalan megítélése a dolgoknak olyan valaki részéről, aki csak kívülről szemlélte a történéseket, koronatanúként hadd szólaljon meg az a Barth Károly, aki *belülről* látta és *átélte* a támadt zűrzavart. „*Én nem a nemzetiszocializmus állami és társadalmi rendjével állok szemben, hanem azzal a theológiával, amelyik megtartását ma a nemzetiszocializmusnál keresi*” — írta már 1933-ban. (Eine schweizer Stimme 1938—1945. Zürich, 1945. 81 l.)

Még többet mond az a megállapítása, hogy éppen az a német theologia, amelyik protestáns vonalon világviszonylatban is vezető szerepet vitt, „*ebben a krízisben általában véve nem egyszer legsajátosabb területén is nem a lelkek vezetésére, hanem — maga is ugyan könnyen félrevezetve — a lelkek félrevezetésére adta oda magát*” (I. m. 267 l.)

Végezetül nem maradhatok hallgatásban a vitatott alaptétel felől: „Az Egyház nincs, mert nem is lehet földrajzi meghatározások szerint megköthető.” P. L. az ellenkezőjét állítja s a Jelenések Könyvének elején felsorolt gyülekezetekre hivatkozással azt hangsúlyozza, hogy azokban az Egyház földrajzi meghatározások szerint megköthető jelenik meg. Azt hiszem: itt valami félreértés van közöttünk. A protestantizmus lehet Nyugat és Kelet határán. Lehet beszélni arról is, hogy a magyar református egyház Nyugat és Kelet határán. (Előző cikkemben én is beszéltem így magunkról.) Ám cikkem első részében én világosan az Egyházról (így, nagybetűvel!) szoltam, amelyik egy és oszthatatlan. Ahogy Debrecen nem az ország, ahogy Földünk vagy az Alfa Orion — akármilyen nagy — nem az univerzum, Korinthus, Éfezus vagy akármelyik másik gyülekezet nem az Egyház.

Befejezésül pedig csak annyit: nem én találtam ki, hogy „az Egyház nincs, mert nem is lehet földrajzi meghatározások szerint megköthető”. A II. Helvét Hitvallás tanít így: „...egy az egyház, amelyet azért nevezünk közönségesnek, mert egyetemes, és a világ minden részén el van terjedve és minden időre kiterjed és sem helyhez, sem időhöz nincs kötve”. (XVII. rész.)

Hiszem, hogy a hitvallással P. L. testvérem nem fog vitába szállni.

Ferenczy Károly.

A vitát ezzel egyelőre lezárjuk. Esetleges folytatására akkor adunk lehetőséget, ha a Bereczky Albert előadása vagy annak hí és részletei kívánata valahol megjelenik. Lapunkban adnánk erre legszívesebben lehetőséget, ha az állandó helyhiánnyal nem kellene küzdenünk, főként a soha előre ki nem számítható terjedelmű hivatalos rész miatt. Szerkesztő.

H Í R E K

Szeretettel figyelmeztetjük a lelkésztestvéreket s általuk egyházunk minden tagját, hogy se írásban, se élőszóban ne nevezgessék az ökumenikus segélyeket UNRRA-segélyeknek, mert ebből már eddig is nagyon sok kellemetlen s a segélyezés ügyét helyenként hátráltató félreértés származott. A kettő tökéletesen más és egymással semmi intézményes kapcsolatban nincsenek, legföljebb olykor vannak alkalmi érintkezéseik. Az UNRRA: United Nations Relief and Rehabilitation Administration az Egyesült Nemzetek teljes világi segélynyújtó és újjáépítő szervezete, az Ökumené pedig, ami bibliai kifejezés és szó szerint „lakott földet, földkerekséget” jelent, a Szentháromságívó protestáns és görögkeleti egyházak világtanácsa, amely a Rómán kívüli keresztyénség lelki egységét munkálja, a régebbi Faith and Order és Life and Work akciók egyesített továbbfolytatásaként, s ennek újjáépítési osztálya az, amelytől egyházi segélyeink származnak. Nagyon világosan kell tehát megérteni és mindenkiel megérteni, hogy az ökumenikus segélyek nem UNRRA-segélyek, azoknak itthoni elosztását hazai és külföldi egyházi szervek állandóan és nagyon gondosan ellenőrzik s ebbe az elosztásba egyházonkívüli tényezőknél sem helyileg, sem országosan nincsen beleszólási joguk.

Valamennyi szószékről kihirdetendő a következő felvételi hirdetés. Egyházkerületünk Diakónusképző Intézetének tavasszal kezdődő tanévére felvételüket kérhetik olyan 18—35 éves fiatal emberek, akik Istentől az ő országa szolgálatára elhivatást nyertek s legalább elemi iskolai végzettségük van. Szegénység nem akadály! Tájékoztat az igazgatóság: Debrecen, Hungária-körút 2.

A Nagytemplom tetőfedési munkálatai a zord idő ellenére is annyira előrehaladtak a munkásság önfeláldozó kitartása következtében, hogy január hó 25-én meg lehetett tartani a szokásos bokrétaünnepélyt. Ez alkalomból a debreceni egyházközség egyszerű, de barátságos ebéden látta vendégül a munkásokat, kb. 60-at s a vezető és felügyelő mérnököket s egyéb egyházi és vállalati tisztviselőket a Kollégiumban. Az ebédet a munkásság spontán kívánságára rövid szoltáros és imádságos áhítat nyitotta meg. A munkásság nevében a szociáldemokrata párt-hoz tartozó Cimer Imre szoltós s ő fejezte ki azt a kívánságot, hogy a XC. és a XXXV. szoltárt éncelje el a tár-

saság. Az egyház nevében Révész Imre püspök és Szenes László lelképásztor, az építészvezetés nevében Sajó István műszaki tanácsos beszélt. A felszolgálatást a két nagytemplomi egyházrész nőszövetségi tagjai végezték.

„Láthatatlan bál?” Egyik tisztántúli egyházközségünk a gyülekezet szükségére „láthatatlan bált” rendezett, mégpedig, úgy látszik, elég széleskörű gyűjtő akcióval. Vajjon abban az egyházközségben így értelmezik és prédikálják a 2. Korintus 4:18-at? E helyt nem vitáznak velők, ellenben egészen szárazon figyelmeztetjük őket és a példájukat netán követni akarókat, hogy valamint a parázna akkor is parázna Urunk szerint, ha csak tekintettel követik el (Máté 5:28), éppúgy a botrány akkor is botrány, ha csak *eszméleg* követik el. Tehát a 3369—1946. sz. körlevél megállapításai és figyelmeztetései a „láthatatlan” egyházi bálokra is vonatkoznak.

Jugoszláviából. Az Amerikában megjelenő „Reformátusok Lapja”-ból vettük a következő hírt: „Az egyházi munkások fizetését képzettségük, családi állapotuk és szolgálati éveik határozzák meg: van törzsfizetésük, családi pótlékuk, korpótlékuk és az országos hivatalok (püspök, esperes stb.) után járó munkapótlékuk. Képzettségük szerint három külön csoportba osztják azokat, akik egyetemi képzettséggel bírnak, azokat, akik gimnáziumot végeztek, akik csak az első négy osztályt végezték el a gimnáziumnak. A fizetési alapot mindenkor a búza folyó ára képezi, azon hónap első napján. A törzsfizetés a három csoportban 800, 700 vagy 600 kilogramm búza ára, a családi pótlék feleség után 100, otthon levő gyermek után 75, másutt tanuló gyermek után 150 kilogramm búza ára. Negyedévenként emelkedik a fizetés a következő korpótlékkal a három csoportban: 40, 30, illetve 20 kilogramm búza árával. Ezen kívül minden lelkésznek a fizetéséhez tartozik a lakás, udvarral, legalább 300 négyszögöl házikerttel és 100 métermázsza tűzfával, vagy ennek megfelelő mennyiségű szénrel. házhoz szállítva. Minden lelkészjelölt két évig tartozik segédlelkész lenni és ez időre kap bútorozott szobát, fűtést, világítással és takarítással, ezen kívül csak törzsfizetés van. A püspöknek járó munkapótlék 300 kilogramm búza ára, az espereseké, közpénztárosé és számvevőé 100 kilogramm búza ára. E fizetések fedezéséről az egyházközségek tartoznak gondoskodni, ahol az egyház nem bírja meg, ott több társuljon és úgy tartsanak el együtt egy lelkészt. A négy egyházmegyében a következő esperesek szolgálnak: a baranyaiban Beria Imre szuzai, a bácskai egyházmegyében Kovács Mihály rumenkai, a bánáti egyházmegyében Szabó Zoltán petrovgrádi és a horvátországi egyházmegyében Ládi István lászlovói lelkész. Az egyházkerület püspöke Agoston Sándor feketicsi lelkész, aki 64 éves korát meghazudtoló friss erővel és csodálatunkra méltó hősiességgel vívja a kemény küzdelmet a lehetetlenséggel, mert jól tudja, hogy mindennek lehetségesek a hívőnek! A feketicsi árvaházat Isten csodálatosan megőrizte és fenntartja. A verbászi diakonisszaintézetben 90 beteget és öregot állnak zavarlatlanul. Jó Istenünk, mily sok helye volna a segítségünknek!”

Beiratkozások a kecskeméti református jogakadémián. A folyó tanév második felére január 7-én megkezdődtek a beiratkozások. Felvilágosítással szolgál a jogakadémiai quaestori hivatal.

Kósa Ferenc fülesdi presbiter (Szalmár megye) kéri, hogy aki fiáról, Kósa Gergely tizedesről bármit tud, azt vele közölje.

Eladó díszes selyempalást. Teljesen új ORJÓ-készítésű selyempalást 170 cm magas termetre eladó. Hajdúszoboszló, Békly Lajos lelkész.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

77—1947. szám.

TÁRGY: Általános iskolai tanterv végrehajtása.

KÖRLEVÉL

a közép- és középfokú iskolák és az általános iskolák igazgatóságaihoz.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter az általános iskolai tanterv végrehajtására vonatkozó részletes útmutatások életbe lépéséről tárgyalásán 130,000—1946. VKM. szám alatt rendeletet adott ki. (Megjelent a „Köznevelés” 1946. december 1-i 23. számában.)

E rendelet szerint a részletes útmutatások tantárgyanként külön füzetben jelennek meg. A füzeteket a vallás- és közoktatásügyi minisztérium tárcája terhére az Egyetemi Nyomda útján azoknak az iskoláknak, egyéb intézményeknek, hivataloknak és hatóságoknak küldi meg, amelyek a 75,000—1946. VKM. számú rendelettel életbe léptetett általános iskolai tantervet már megkapták.

Az általános iskolai nevelői munkában az útmutatásokban közreadott elvek és szempontok az irányadók.

Felhívom az egyházi főhatóságom alá tartozó közép- és középfokú iskolák, valamint az általános iskolák igazgatóságait általában a tanügyi hatóságokat, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak az általános iskolai tanterv végrehajtására vonatkozó részletes útmutatások életbe lépéséről tárgyalásán kiadott 130,000—1946. VKM. számú rendeletéhez alkalmazkodjanak, a szóbanlevő útmutatásokat pedig tegyék módszeres értekezletek tárgyává és ezeknek célkitűzéseit, szempontjait, nevelő és tanító eljárásukban igyekezzenek a református iskola hagyományainak és szellemének erőteljes érvényesítésével megvalósítani.

Debrecen, 1947 január 21.

110—1947. szám.

TÁRGY: Fiúiskolába járó leánytanulók testnevelése.

KÖRLEVÉL

valamennyi tanintézet igazgatóságához.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 133,654—1946. III. sz. a. valamennyi tankerületi főigazgató és tanfelügyelőhöz intézett rendeletét tudomásulvétel és alkalmazkodás céljából közlöm:

„Fiúiskolába járó leánytanulók testnevelési óráit női szaktanár hiányában a fiúkat tanító férfi testnevelési tanár látja el.

A leányok testnevelési óráit a fiúktól elkülönítve, a szorgalmi időn belül kell megtartani. Ha osztályonként kevés a leánytanulók létszáma, akkor két vagy több egymásután következő osztályt összevontan kell tanítani.

A leányok testnevelésének elveit szigorúan szem előtt kell tartani. A hangsúly a természetes ritmusos, szép mozgás fejlesztésén, a testjavításán: gerincelferdülés, lúdtalpképződés megelőzésén és a huzamosabb, nagyobb erőfeszítést nem kívánó, versenyzésre is alkalmas gyakorlatok és sportok útján való jellemnevelésen legyen.

A tornagyakorlatok közül a talajtorna mellőzendő.

A leánytanulók felügyeletét a testnevelési órára való áttöltözésnél és az óra alatt nő látja el.

Debrecen, 1947 január 21.

112—1947. szám.

TÁRGY: Tanítás szüneteltetése az iskolákban tüzelőhiány miatt.

KÖRLEVÉL

közép- és középfokú iskolák igazgatóságaihoz.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 15,558—1947. III. sz. a. valamennyi tankerületi főigazgatóhoz és tanfelügyelőhöz intézett rendeletét szözszerinti másolatban az alábbiakban közlöm:

„Hívja fel főigazgató, tanfelügyelő úr valamennyi közvetlen rendelkezése alatt álló iskola (gyógypedagógiai intézet) igazgatójának figyelmét az 1946—47. iskolai év megnyitása és befejezéséről szóló 2500—1946. VKM. számú rendeletre (megjelent a Magyar Közlöny 1946. évi 110. és a Köznevelés 11. számában), amelynek hatályát az iskolák karácsonyi szünete tárgyában kiadott 146,146—1946. VKM. számú rendelet (megjelent a Magyar Közlöny 1946. évi 289. számában) nem érinti.

A tanítás teljes vagy részleges szüneteltetése tárgyában a szükséges intézkedéseket e rendeletben foglaltaknak megfelelően kell megtenni. Ahol tehát tüzelőanyag nincs, ott a hidegebb időjárási viszonyoktól függően a tanítást vagy teljesen szüneteltetni kell, vagy pedig csak részleges foglalkoztatásra szabad a tanulókat az iskolába felrendelni, ahol viszont a megfelelő tüzelőanyagot biztosítani lehetett, ott a tanítást az intézet munkaterve szerint folytatni kell.

Felhívom az igazgatóságokat, hogy a miniszteri rendeletben foglaltakhoz alkalmazkodni szíveskedjenek.

Debrecen, 1947 január 21.

160—1947. szám.

TÁRGY: Az igénybevett oktatási vagy közművelődési célra rendelt épületek visszabocsátása.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű esperes, lelkipásztor urakhoz és valamennyi tanintézet igazgatóságához.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr folyó hó 9-én 15,246—1947. II. sz. alatt kelt leirata szerint az igénybevett oktatási, vagy közművelődési célra rendelt épületek rendeltetészerű felhasználásáról szóló 10,020—1945. M. E. sz. rendelet (megjelent a Magyar Közlöny 1945. évi 164. számában) úgy rendelkezett, hogy az 1945. évi novemberi hó 15-ig rendeltetészerű használatra vissza kell bocsátani mindazokat a közművelődési célú szolgáló épületeket (iskolákat, tanulóotthonokat, tanszemélyzet természetbeni lakását, kultúrházakat stb.), amelyeket a rendeltetés nélküli állapotok nem a rendeltetésnek megfelelő célra használtak.

Fentiek alapján felhívom az iskolaszéki elnököket és igazgató urakat, hogy amennyiben a vezetőségük alá tartozó és fenti rendelet hatálya alá eső épületek közül valamelyik eredeti rendeltetésük céljára még vissza nem bocsátott volna, azt a püspöki hivatalnak folyó év február 5-ig feltétlenül jelenteni szíveskedjenek. Nemleges jelentéseket nem kérek, de az elkészített jelentéseket sem tudom figyelembe venni.

Debrecen, 1947 január 21.

Révész Imre
püspök.

EMLÉKEZTETŐ.

Az esperes urakat kérem, hogy az 1851—1946. sz. alatt kiadott rendeletben megkívánt helyzetjelentést legkésőbb folyó év február 15-ig terjesszék fel hivatalomhoz, a Debreceni Protestáns Lap 1946. aug. 15-én megjelent számában közreadott körlevél figyelembevételével.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

139—1947. szám.

Pályázati hirdetés.

A megyesegyházi missziói lelkészi állásra február 20-i határidővel pályázatot hirdet. Kötelesség a megyesegyházi missziói egyházközösséghez tartozó reformátusok lelkipásztorságára és a lelkipásztori szolgálatok ellátása. Fizetés a törvényben megállapított minimális lelkipásztori fizetés készpénzben és a megállapított lakbér. A törvényben megállapított módon felszerelt pályázati kérelmek Gönczy Béla espereshez küldendők, Vészto, (Békés m.) Az állás püspöki kinevezés útján töltetik be.

Révész Imre
püspök.

Biharnagybajomi református egyházközösség 21 napos határidővel pályázatot hirdet a VII. sz. nőtanítói és a VIII. sz. férfitanítói állásra. Előbbitől fizetés 30% és lakás 1948. jan. 1-től, állás március 1-én foglalandó el, utóbbinál 10% és lakbér, azonnal elfoglalandó az állás.

A debreceni református leánygimnáziumban a második testnevelési tanszék betöltésére kerül a VKM jóváhagyásától függően. Határidő: a hirdetés megjelenésétől számított két hét. Cím: Dóczi-leánygimnázium, Debrecen.

A debreceni református Dóczy polgári és általános iskolában a testnevelési tanszék betöltésére kerül a VKM jóváhagyásától függően. Határidő: a hirdetés megjelenésétől számított két hét. Cím: Dóczy polgári leányiskola, Debrecen.

Hajdusoboszló református iskolaszéke Vajdazug és Aranyseg szeg tanyái tanítói állásokra — VKM jóváhagyásától feltételezetten — 21 napos határidővel pályázatot hirdet. Válaszbélyeges pályázati kérelmek fenti címre küldendők.

Ilki református iskolaszék 21 napos határidővel pályázatot hirdet III. sz. tanítói állására. Nők, férfiak pályázhatnak.

Kékese (Szabolcs megye) református egyházközösség pályázatot hirdet újonnan szervezett III. sz. tanítói állásra, 21 napi határidővel. Helyi javadalom 10%. Nők is pályázhatnak.

Tiszabecs református iskolaszéke pályázatot hirdet a megüresedett alapítványi I. sz. nőtanítói állásra. Javadalom törvényszerű. Lakás természetben, nagy kerttel. Kötelesség törvényes. Pályázati határidő 21 nap.

Tiszaeszlár református iskolaszéke 21 napi határidővel pályázatot hirdet III. sz. tanítónői állásra. Javadalom: 10% helyi hozzájárulás, lakás és államsegély.

Csereajánlat. Mielőbb elcserelem lelkipásztori állásomat. Község: Hosszúpályi. Debrecentől 18 km-re van. Vasútállomás, villany, orvos, gyógyszeriarhelyben. Javadalom: 33 kat. hold szántó, 43 q terményjárandóság, 850 Ft készpénz, 76 q hasábfű és stóla.

Ajánlatokat Nagy Márton lelkipásztor, Hosszúpályi címre kérek.

Dr. Enyedy Andor:	Ára Ft
Imakönyv	8.—
Nyáry Pál:	
Az Úr az én vigasztalom	1.—
Szikszai György:	
Keresztény tanítások és imádságok	12.—
Uray Sándor:	
Édesanyám imakönyve	4.—

Fenti imakönyvek beszerezhetők a

„Méliusz”

könyvkereskedés közismert szaküzletében
DEBRECEN, PIAC-UTCA 26.